

ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН

Обща характеристика на района

Южен централен район обхваща териториите на **областите** Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали и Хасково и 57 общини.

Районът обхваща западната половина на Горнотракийската низина, южната част на Централна Стара планина, част от Средна гора, подбалканските полета и голяма част от Родопите.

Площта на района е 22 365.1 км² или 20.1% от територията на страната.

Териториалната структура е следната: земеделските територии са 48.1%, горските – 45.1%, а урбанизираните територии заемат само 3.9%. Южният централен район е сред най-богатите на биоразнообразие райони в страната. На територията на района се намират 11 природни резервата, 9 поддържани резервата, 155 защитени местности и 98 природни забележителности. Тук попадат и най-много от защитените зони по Натура 2000 – 44.5% от тези за страната.

Населението според преброяването от февруари 2011 г. е 1 479 373 души, отговарящо на 20.08% от населението на страната, с което районът се нарежда на второ място в България след Югозападен район. С най-голям брой население в рамките на района се откроява област Пловдив – 683 027 души, а с най-малък – област Смолян – 121 752 души.

Икономическото развитие на Южния централен район е сравнително стабилно. В него преобладава приносът на сектора на услугите с дял от 54.1 % в регионалната БДС (НСИ, 2010 г.). Индустриалният сектор има важно значение и принос към регионалната (и националната) икономика с дял от 38.1 % при средно ниво за страната 29.4 %. В аграрния сектор се формира 7.8 % от БДС за района, което представлява значително по-високо ниво от средното за страната 4.9 %. Развитието на **туризма** в района има все по-голямо значение за икономиката и заетостта.

Системата на здравеопазването в Южен централен район е сравнително добре развита и покрива нуждите от здравна помощ на населението в съответствие със стандартите за страната. Болничната помощ разполага с 67 болнични заведения с капацитет общо 9 620 легла към 31.12.2011 г.

Предоставянето на **образователни услуги** и осигуреността с високо професионално и специализирано образование за нуждите на регионалната икономика са на нива, близки до средните показатели за страната. В района функционират пет университета и осем колежа.

Образователната система в ЮЦР, подобно на образователната система в България, включва детски градини, училища, висши учебни заведения и обслужващи звена. Тенденциите в развитието на образователната инфраструктура на ЮЦР са представени по-долу.

В периода 2007–2011 г. броят на детските градини в ЮЦР е намалял с 25, докато броят на децата се е увеличил с 4 882. Резултатът от тези две тенденции е окрупняване на детските градини (ДГ) т.е. нарастване на средният брой деца на 1 ДГ.

Достъп на домакинствата до интернет

Като важен фактор, подкрепящ развитието на бизнеса и създаващ условия за въвеждането на съвременни информационни услуги и технологии, телекомуникационната

мрежа в района се нуждае от допълнително развитие, за да се създадат условия за въвеждане на иновации и модерни информационно-комуникационни технологии.

Достъпът до високоскоростен интернет посредством широколентова свързаност открива сериозни възможности за растеж - на БВП, на заетостта, на конкурентоспособността на националните и регионалните икономики за подобряване качеството на живот. Разпространението на широколентовия достъп позволява и прави лесно достъпни икономическите и социалните ползи от информационните и комуникационните технологии (ИКТ), свързани и с възможността им за преодоляване на настоящата икономическа криза.

ЮЦР следва общата тенденция на постоянно нарастване, като дялът на домакинствата с достъп до интернет за 2013 г. е 52,70% (НСИ). С най-висок дял се откроява Югозападен район с 64,30%.

Разпределението на домакинствата с широколентов достъп до интернет по райони показва най-широко използване на интернет в Югозападния район, чийто дял възлиза на 38% от общия брой домакинства с достъп до глобалната мрежа в страната. След него се нарежда Южният централен район, който също е с по-висок дял от останалите райони (18%).

Таблица 1. Развитие на интернет услугите към 31.12.2013 г.

Район от ниво 2	Дял на домакинствата с достъп до интернет - %	Дял на домакинствата с достъп до широколентови услуги - %	Дял на лицата, редовно ползващи интернет – %	Дял на лицата, които никога не са използвали интернет %
БЪЛГАРИЯ	53.7	53.6	51.2	40.6
Северозападен район	42.8	42.4	42.7	46.9
Северен централен район	49.6	49.4	48.4	43
Североизточен район	51.5	51.5	47.8	45.7
Югоизточен район	46.5	46.5	46.3	43.8
Южен централен район	52.7	52.7	45.4	45
Югозападен район	64.3	64.2	63.4	30.5

Източник: НСИ

Покритие на високоскоростен интернет в района

Широколентовото покритие в България е над средните стойности за ЕС, но се наблюдава дисбаланс между гъсто населените места – 63 %, средно населените места – 41.6 % и слабо населените места – 38.8 %.

На приложената карта са показани скоростите на достъп на ниво район на планиране NUTS 2 за Южен централен район.

Достъп на високоскоростен интернет в района

В областите, в които достъпът до телекомуникации е ограничен, местният бизнес и населението са поставени в неравносечно положение. В силно урбанизираните райони, където потребителите са концентрирани, пазарът ще изгради съответната инфраструктура, както и комуникационната мрежа на национално ниво. В слабо населените или по-слабо

развитите в икономическо отношение райони обаче частният сектор няма икономически стимул да изгражда широколентова инфраструктура и да обезпечавя развитието на on-line услуги. В този контекст, в съответствие с политиката на ЕС публични средства за осигуряване на широколентов достъп в слабо населените или икономически слаби райони, се осигуряват от ЕФРР по ОП “Регионално развитие”.

На приложената карта в бяло се вижда липсата на широколентова мрежа за Южен централен район или населените места без нито един доставчик на широколентов интернет в този район.

За Южен централен район с население над **100** жители, попадащи в **бяла зона** ще бъдат обхванати **268** населени места от общо **39** общини в **5** области, като общия брой засегнато население ще бъде **76 994**. Разстоянието за изграждането на инфраструктурата е около **1 340** км..

На приложената карта в сиво е показано наличието на широколентова мрежа за Южен централен район за население с един доставчик на интернет или така наречените „сиви зони“.

За Южен централен район с население над **100** жители, попадащи в **сива зона** ще бъдат обхванати **344** населени места от общо **50** общини в **5** области, като общия брой засегнато население ще бъде **179 868**. Разстоянието за изграждането на инфраструктурата е около **1 725** км..